

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

kokain

Sigmund Freud

Kokain

Kokain
Sigmund Freud
Araştırma / Derleme
Türkçesi: Melis Olum
80 sayfa

KAFEKÜLTÜR Yayıncılık © 2014 / Zeplin
www.kafekitap.com
iletisim@kafekitap.com
Sertifika no: 25603

KAFEKÜLTÜR Yayıncılık
İslambey Cd. 44/13 34050 Eyüp İstanbul
0212 615 22 99

ISBN 978-605-143-115-4

Basım
Ceylan Matbaacılık Maltepe Mah D. Paşa Cd.
Güven iş Merkezi
No: 83/ 317 -318 -319 Zeytinburnu İSTANBUL
Tel: 0212 613 10 79

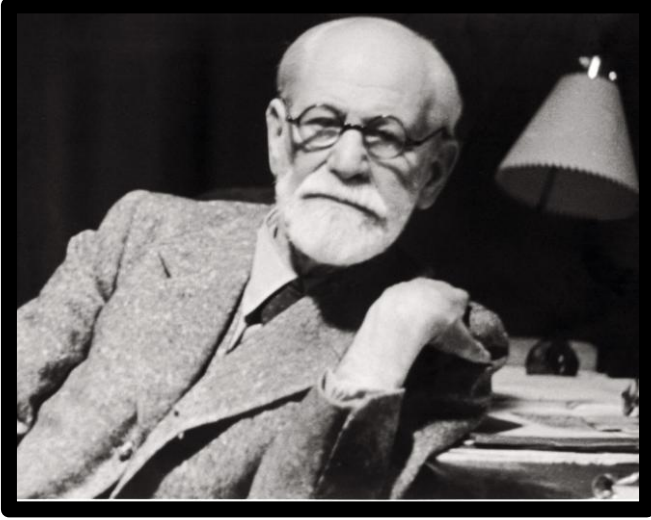
Kokain

SIGMUND FREUD

Türkçesi: Melis Olçum

Sigmund Freud

(Sigismund Scholomo Freud) (d. 6 Mayıs 1856, Příbor, Moravya, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu (bugün Çek Cumhuriyeti) - ö. 23 Eylül 1939, Londra, Birleşik Krallık), psikanaliz öğretisini geliştirmiş olan Yahudi kökenli Avusturyalı nörolog. Kişiliğin 5 farklı dönemden geçerek geliştiğini öne süren Psikanalitik Kuram'ın kurucusudur.

Orta seviye bir Yahudi yün tüccarının, kırk yaşındayken, kendisinden yirmi yaş küçük bir kadınla yaptığı ikinci evliliğinden dünyaya geldi. Ekonomik bunalımdan dolayı ailesi Viyana'ya yerleşmek zorunda kaldıklarında, Freud henüz 4 yaşındaydı. 1938 yılına kadar burada yaşadı.

Lisede Latince, Fransızca ve İngilizce öğrenirken kendi çabalarıyla da İbranice, İspanyolca ve İtalyanca öğrendi. Başarılı bir öğrenciydi. Başlangıçta istemediği halde

Goethe'nin yapıtlarından etkilenerек tıp okumaya karar verdi.

Üniversite yıllarında Yahudi düşmanlığıyla karşılaştı, okuldaki arkadaş çevresinden dışlandı. 1876 yılında fizyolojist Brücke'nin laboratuvarına girdi, burada anatomopatoloji ve insan sinir sistemi üzerine araştırmalar yaptı. 1881'de tıp öğrenimini bitirdi. 1883'te dönemin ünlü beyin anatomisi ve nöropatoloji uzmanı Dr. Theodor Meynert'in yönetiminde psikiyatri kliniğinde asistan olarak çalışmaya başladı. 1884'te kokain üzerine bir inceleme yapmakla görevlendirildi. 1884'te kokainin analjezik özelliklerini keşfetti, anestezi niteliklerini ise sezinledi. (*Yaşamım ve Psikanaliz* adlı yapıtında kokainin anestezi niteliklerini aslında bildiğini, yalnız tıp çalışmalarını bıraktığından dolayı bunların başkaları tarafından ortaya çıkarıldığını ileri sürer.)

Aldığı bir bursla 1885'te Paris'e gitti, Salpêtrie Hastanesi'nde, Jean Martin Charcot'nun yanında staja başladı. Burada histerinin belirtilerini, hipnotizma ve telkinin etkilerini gözlemledi. Charcot'dan çok etkilendi. (*Yaşamım ve Psikanaliz*'de Charcot'ya ne kadar düşkün olduğu görülür) Charcot'nun konferanslarını Almancaya çevirdi ve 1886'da yayımladı.

1886'da Paris'ten ayrılarак Berlin'e gitti. Burada çocuk nöropatolojisiyle ilgilendi. Viyana'ya dönerek özel hekimliğe başladı. 1886 ekim ayında 4 yıldır nişanlı olduğu Martha Bernays ile evlendi. Sinir hastalıkları ve histeri şikâyetiyle kendisine başvuranlar üzerinde dönemin ünlü tedavi yöntemlerini, elektroterapi ve hipnotizmayı uyguladı. 1887'de Dr. Bernheim'in *Telkin ve Telkinin Tedavideki Uygulamaları Üstüne* adlı kitabını çevirdi.

Elizabet von R. adındaki bir kadın hasta kendisini serbest çağrışım yöntemine zorlayınca hipnozdan vazgeçti. 1892-1895 yılları arasında Charcot'nun *Salı Günü Dersleri* adlı kitabının çevirisini, savunma psikonevrozları üzerine bir makaleyi ve saplantılar ve fobiler üzerine başka bir makaleyi Breuer ile ortaklaşa hazırladı. Ancak tıp çevrelerince *Histeri Üzerine İncelemeler* hoş karşılanmadı. Bu yapıtta psikanalizin temel ilkelerine rastlanır.

1896 yılında babasının ölümü üzerine derin bir bunalıma girdi ve sistematik olarak kendini çözümlemeye başladı.

Yine aynı yıl Breuer'le nevrozların cinsel açıdan açıklanması konusunda ters düşerek yollarını ayırdı. Histerinin cinsel etiyojisi üzerine verdiği bir konferans skandala yol açtı. Bu dönemde W. Fliess'le yazışmaları, özçözümleme süreci, hayatı üzerinde önemli etkiler yarattı. (Bu yazışmaları Freud'un ölümünden sonra eşi ve kızı tarafından kamuoyuna duyurulmuştur. Freud psikanalize özel hayatını karıştırmak istemediğinden, kişisel kayıtlar bırakmamış, birçok yazışma ve mektubunu ölümünden önce yakmıştır.) Hayatının 10 yıl süren bu döneminde, Freud hem yandaş, hem öğrenci bakımından yalnız kaldı. Kendini hastaların tedavisine ve psikanalizin yaratılmasına yoğunlaştırdı. Bu sürecin sonucu olarak 1897'de *Oedipus Kompleksi*, 1900'de *Rüyaların Yorumu* (iki cilt) adlı eserler ortaya çıktı.

1908'te Viyana Psikanaliz Derneği kuruldu. Bu olay, Freud için bir dönüm noktasıydı, *Yaşamım ve Psikanaliz* kitabında buna büyük yer verdi. Ancak bu tarihten önce bile Freud'un çevresinde çözümlemenin giderek kurumlaştığı görülür. 1902'den sonra "Çarşamba Günleri Psiko-loji Derneği", adı altında başta P. Federn, O. Rank, W. Stekel ve Alfred Adler olmak üzere, Freud'un ilk yandaşları bir araya toplandılar. 1904'de E. Bleuer'le yazışmaya başladı. 1907'de Bleuer'in asistanı Carl Gustav Jung tarafından ziyaret edilir. Jung aynı yıl Zürih'te Freud Derneği'ni kurdu. Bu Freud için büyük bir başarıydı, zira psikanaliz artık ülke sınırlarının dışına çıkmıştı. Takip eden yıllarda Jung, 1. Psikanaliz Kongresi'ne katıldı ve psikanaliz üzerine konferanslar vermek üzere Freud ile birlikte ABD'ye yolculuk etti. Freud, 1910 - 1920 yıllarında *Psikanaliz Üzerine, Bir Paranoya Vakası Özyaşam Öyküsü Üzerine Psikoanalitik Gözlemler: Başkan Screber, Totem ve Tabu, Narsizmin İncelenmesine Giriş, Yas ve Melankoli* adlı eserleri yayımladı.

1923'de kendisine üstçene ve damak kanseri tanısı kondu. İzleyen yıllarda 33 kez ameliyat oldu. Sürekli protez takması gerektiğinden dolayı uzun yıllar konuşma ve yemek yeme sıkıntısı çekti. 1938'de Nazilerin Viyana'ya girmesiyle birlikte en küçük çocuğu Anna ile birlikte Avusturya'yı terk etmek zorunda kalarak Londra'ya yerleşti. Ölümüne dek tedavi ve çalışmalarına burada devam etti.

Freud, prensipleri gereği kişisel hiçbir 6zel belge, anı defteri, mektup bırakmamış, hepsini yakmıştır. Bu nedenle, Freud'a dair ilk ve en kapsamlı bilgiler ilk olarak yakın dostu İngiliz psikaytr Ernest Jones'un 1953'te yayımlanan 6ç ciltlik *Sigmund Freud'un Yaşamı ve Yapıtları* adlı kitabıyla ortaya çıkarıldı.

Freud ve Kokain

Psikanaliz ve Bağımlılık

Geleceğin Politik Ekonomi Sistemleri'ne dair tüm önsöz-
lerimi hazırladım. Umarım bunlarda afyon kokusu se-
zilmez.

Thomas de Quincey, *Bir İngiliz Afyon Bağımlısının İti-
rafları*

Birkaç psikiyatrist (Freud, Jung ve diğerleri)ve birkaç
gizli polis memuru dışında- sadece çok azları tarafından
ismen bilinen biri (Otto Gross) - ve bu kişiler de ancak
onun tüylerini yolup kendi arkalarını süslemek ister.
Anton Kuh

Gross'a olanları Jones'dan duydum.... Maalesef söyle-
necek bir şey yok. O bağımlı ve tek yapabileceği bizim
davamıza zarar vermek.
Sigmund Freud

MARY ROTH

Freud ve kokain arasındaki “aşk ilişki-
si” (1884-1887) ve bunun psikanalizin
doğuşu üzerine olası etkileri büyük
merak uyandırmıştır. Freud, ün ve başarı
elde etmek için tıpta bir arayış içindeydi ve
bu arayışını kokain ile sonlandırdı. Madde-
yi allı pullu laflar ile betimliyordu, Stanley
Edgar Hyman'ın yazdığı gibi, onu “uçan
halı” olarak tanımlıyordu ve kız kardeşine

sevgilisine arkadaşların, herkese tavsiye ediyordu.

Kokainin bağımlılık tedavisinde faydalı olabileceğini düşünerek, bir arkadaşını ölüme sürükledi. Daha sonra gelen tepkiler üzerine bu vakayı profesyonel geçmişine almadı, ama olay bir şekilde rüyalar üzerine yaptığı çalışmalar ile duyuldu. Bunun üzerine bazı eleştiriler, kokainin psikanalizin doğuşuna sebep olduğu yönünde oldu. E. M. Thornton, “Freudyen Yanılsama” kitabında tüm psikanalizi Freud’un kokain bağımlılığının semptomları olarak yorumlar. Roger Dadoun ise, bunu daha genel ve metaforik bir forma sokar ve “psikanaliz bir bağımlılık semptomudur ve bastırılmışlığın kocaman bir örneğidir”. Scott Wilson, Freud’un tütün alışkanlığına da dikkat çeker, bu da analiz edilemeyen, ama yine de her gün yaptığı psikanaliz çalışmalarının vazgeçilmez bir parçası ve desteğidir.

Aslında, Freud’un tüm profesyonel çevresi bağımlılardan oluşmaktaydı. Sigara içmeyen arkadaşları Freud’u irrite ederdi ve Han Sachs’a göre, “en yakınları az ya çok, bir şekilde bağımlıydı.” Böyle bir bağlantıyı inkâr etmek istercesine, bağımlılık, psikanalizin dışında bırakılmıştı. Freud, en temel teorileri oluşturmuş, ancak nedense psikanaliz, bağımlılık tedavisine yönlendi-

rilmemişti. Bağımlılık, görüldüğü gibi, psikanalizin kör noktasıydı.

Bağımlılığın görmezden gelindiği psikanalizden ilk sınırdışı edilen muhalif, kokain bağımlısı bir terapist olan Otto Grass'dı. Freud, onun durumunu “bir hobi, şüphesiz çok yoğun bir hobi” olarak tanımlıyordu. Freud, kokain araştırmalarına, Dr. Theodore Aschenbrandt'ın bir çalışmasını okuduktan sonra başladı. Dr. Theodore Aschenbrandt, Alman ordusunda hekimdi ve maddeyi askerlerdeki yorgunluğu indirmek için kullanmıştı. Freud, madde ile ilgili her şeyi yazmayı kendine görev bildi: “Bu büyümlü madde ile ilgili yapılmış ne varsa toplayıp, ihtişamına bir şiir yazmak benim görevimdir.” Bu alıntının yer aldığı *Koka Üzerine* yapıtı 1884'te basıldı. Ernest Jones, yapıtta farklı bir tarz olduğunu fark etti. Sanki “içeriğin kendisine âşıktı”. Bilimsel bir makalede genelde kullanılmayan betimlemeler - “müthiş bir heyecan” gibi - kullanılmıştı. Muhteşem ilacı hakkındaki tüm “iftira”ları reddediyordu. Ona göre, ilacı, bağımlılık yapmıyordu ve sanki hiç bir şey kullanmamışçasına sağlık katıyordu. Freud, kokainin tıbbi uygulamalarının kendisini üne kavuşturacağını düşünüyordu, ama bu kendisi için geçerli olamadı. Arkadaşı Leopold Konigstein ve Carl Koller,

göz anestetiği olarak kullanımını bulduklarında, Freud, nişanlısının yanında Viyana'daydı.

Koller'den başka kokainden ün elde eden biri daha vardı: William Halsted. 1885'te William Halsted, kokaini nöronlara enjekte etmeyi başararak cerrahi olarak sinir engellemeyi başarmıştı. Koller'in kokainin bölgesel uyuşturma etkisini sunduğu konferanstan ilham almıştı.

Freud, kokainin morfin bağımlılığının tedavisinde kullanılabileceğini ileri sürdü ve bu Amerikan basınında büyük yankı uyandırdı. Ancak, Fleischl üzerindeki uygulama kötü sonuçlandı. Koller'in buluşu "insanlık için faydalı" olarak devam ederken Freud, Berlinli bir psikiyatrist olan Albrecht Erlenmeyer tarafından "insanlığın başına üçüncü bela"yı sardıran kişi olarak nitelendirildi. Jones, "İnsanlığa faydalı olmak isteyen bir adam" diyordu Freud için, "şimdi başa bela olmakla suçlanıyor."

Freud, bunlar üzerine kariyerinde bu sayfayı kapadı. Onbeş yıl sonunda madde biliminden vazgeçti ve psikanalizi keşfetti. En büyük yapıtı "Koka Üzerine" değil, "Rüyaların Yorumu" oldu. Birkaç eleştirmen, kokain epizodları ve psikanalizin iki ayrı konu olmadığını, ikisi arasında bir bağ bulunduğunu düşündüler. Peter Swales, "Freud'un

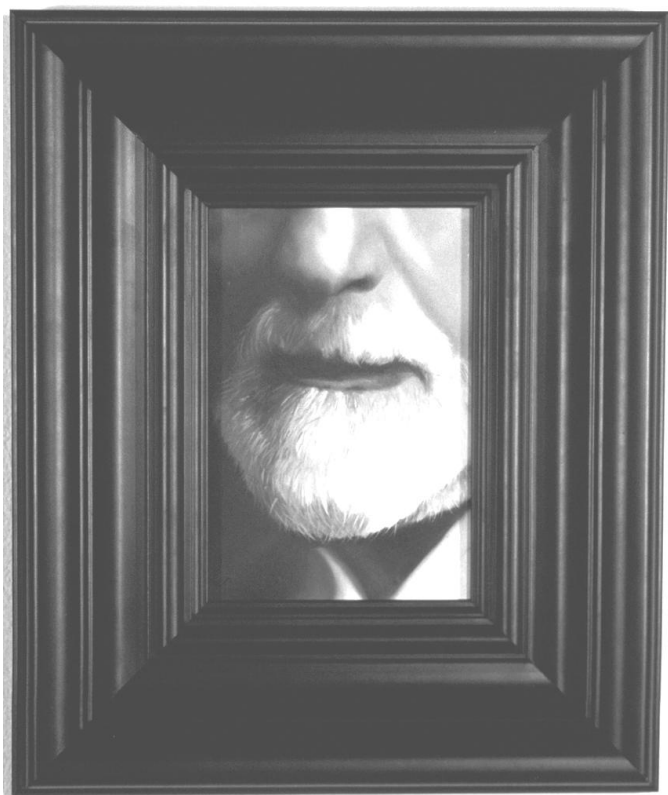
libido diye nitelediği aslında kokain maskesidir, madde ya da görünmez bir hayalet diyelim, Freud’un tüm yapıtını ele geçirmiş haldedir,” der. Freud, nevrozların kimyasal maddelerin yol açtığı durumlara benzediğini her fırsatta belirtmiştir. Swales, bunu bir adım daha ileri götürür ve Freud’un “benzerlik” yorumunu, “cinsiyet toksinleri” olarak niteler. “Sonuçta, o zaman, Freud’un bir maddenin aşırı ya da eksik kullanımına bağlı geliştiğini söylediği somatik seksüel nevrozlar, Freud’un toksikolojik teorisi olarak adlandırılmalı”. Swales haklı ise, Freud, bağımlılığı bir nevroz modeli olarak gizlice sahneye çıkarmaktaydı. Roger Dadoun, daha şairane bir tavırla, psikanalizin kokainin baskılanmasının bir sonucu olarak ortaya çıktığını öne sürer. Psikanaliz, Dadoun’un önerdiği gibi değil ama, başka bir baskı tipine, fantasmagorik bir boyutta, ebeveyn iğfaline dayanır. Ayrıca, bildiğimiz üzere, psikozlar ve farmakoloji birbirleriyle çok girişik konulardır. Meşhur “Irma’nın enjeksiyonu” rüyasının gecesinde Freud, kokain almıştı. Bir diğer gündüz rüyasında da Freud, kendini ameliyat eden bir cerrahın “kokain kullanılmaya başlandığından beri, operasyonların ne kadar kolaylaştığını söylüyordu.”

Otto Gross, Freud'un hem aynı hem zıttıydı. Freud tarafından dışlanan ilk terapistti. Rik Loose, "Muhtemeldir ki, Gross'un bağımlılığı, Freud'un onu analiz etmesine engel olmuştur." Loose'a göre, Gross, Freud ile ikisinin ortak amaçlarını çöpe götüren biriydi ve psikoanalitik kurumun da çöpüydü. Ama bu kurumdan dışlanan tek Otto Gross değildi, bağımlılığın kendisi de dışlanıyordu. Loose'a göre, Freud ve Jung, Gross yüzünden teorilerini bağımlılık üzerine genişletmemişti. Freud, bağımlılığın doğasına dair birşeyler düşünmüştü, bağımlılığı mastürbasyona indirgemişti. 1897de Fliess'a, "fark ettim ki, mastürbasyon temel alışkanlık, daha sonra diğer alışkanlıklar - tütün, morfin, alkol gibi - bunun yerine konmaya çalışılıyor," diye yazmıştı. Hepsi bu kadar.

Diğer psikanalistler (Marie Bonaparte, Sándor Radó, Karl Menninger gibi), bağımlılığın kökeninin emme davranışına kadar gittiğini ileri sürmüşlerdir. "Defalarca kez gözlemlediğimiz üzere, şarap, alkol ve içki alışkanlığı, çocukluktan eksik beslenmiş (memeden) olmaktan kaynaklanmaktadır". Bu açıklama, Freud'u bağımlılığın psikanalizle tedavi edilemeyeceğine götürmüştü. 1916'da Sandor Ferenczi'ye, "madde bağımlıları, psikanalize uygun değildirler, çünkü

geçmişe doğru her gidişleri veya terapideki her güçlük, onları maddeye daha bağımlı hale getirir” yazmıştı.

Psikanaliz, kokain bağımlılığının kendisinden mi ortaya çıkmıştır, hâlâ tartışmalıdır. Ama Freud’un çalışmalarında “bağımlılık”, ne kadar dışarıda bırakılmaya çalışılmışsa da, gizlenerek tüm yapıta yayılır.

Kokanın Sağlıklı İnsan Bedeni Üzerinde Etkileri ¹

Kendimde ve başkaları üzerinde, kokanın sağlıklı insan bedenindeki etkilerini araştırmak üzere deneyler yaptım; bulgularım temel olarak Mantagazza'nın koka yaprağı etkileri için tarif ettikleriyle uyushmaktadır.

İlk % 1 sulu solüsyonu içinde 0.05 cg cocainum muriaticum aldığımda, hafif bir baygınlık hissettim. Bu solüsyon viskozdur, yanardöner renktedir ve tuhaf aromatik bir kokusu vardır. Başta acı olan tadı, sonradan farklı, hoş aromatik tatlara dönüşür. Kuru kokain tuzu da aynı renk ve kokuya sahiptir ama çok daha konsantredir.

Kokain aldıktan birkaç dakika sonra, kişi ani bir neşe ile dolar ve bir hafiflik hisse-

¹ "Koka Üzerine" adlı vadi. Centralblatt für die ges. The

der. Dudak ve damakta belirgin bir yumuşama hissedilir ve bunu bir sıcaklık hissi takip eder; kişi bu anda soğuk bir su içse, dudaklarında sıcaklığı ve boğazında soğuğu duyumsar. Diğer durumlarda ise hissedilen ağız ve boğazda hoş bir serinliktir.

İlk deneme boyunca kısa bir süre, sonraki denemelerde ise tekrarlanmayan, toksik etkiler deneyimledim. Nefes alımı yavaşladı ve derinleşti ve yorgun, uykulu hissettim; sıklıkla esnedim ve biraz donukluk hissettim. Birkaç dakika sonra gerçek kokain öforisi, tekrar eden serinletici geçirmeler ile başladı. Kokain alımının hemen ardından nabızda kısa süreli bir azalma ve ardından ılımlı bir artış fark ettim.

Kokainin bu fiziksel etkilerinin aynısını, çoğunluğu benim yaşıtım olan diğer insanlarda da gözlemledim. En belirgin değişmez etki, tekrarlanan serinletici geçirme davranışı idi. Buna sıklıkla, bağırsaktan geliyor gibi görünen bir guruldamaya eşlik ediyordu; gözlemlediğim kişilerden midelerinin hareketlerini hissede-

bildiklerini söyleyen ikisi, bu bağırsak hareketini tekrarlı şekilde hissettiklerini vurgulamıştı.

Genellikle, kokainin öncelikli etkisi olarak, denekler başlarında yoğun bir ısı hissettiklerini iddia ediyorlardı. Bunu, ileriki denemelerin bazılarında ben de deneyimledim, ama diğer olgularda yoktu. Sadece iki olguda koka, başdönmesine yol açmıştı. Kokainin tüm toksik etkileri kısa süreliydi ve kinin ve soda salisilatın etkili dozlarından yol açtıklarından çok daha yoğundu; kokainin tekrarlayan dozlarından sonra diğerlerinin etkisi iyice hafif geliyordu.

(...)

Kokayı hiç tolere edemeyen insanlar olduğu söylenmektedir; diğer yandan ben ve pek çokları için etken doz olan 5 cg kokadan etkilenmeyen insanların da az olduğu söylenemez.

0.05 cg - 10 g dozajlarında kokainin psişik etkisi neşe ve aslında sağlıklı bir insanda görülen normal öforiden (zindelik hali)

farklı olmayan kalıcı bir öforidir. Alkolün yarattığına benzer bir heyecan hali değildir, alkolün verdiği karakteristik aniden harekete geçme isteği de görülmemektedir. Kişi, öz-kontrolünde bir artış algılar ve kendini daha dinç ve iş yapabilir hissederek; öte yandan, çalıştığında mental güçte kahve, alkol ve çayın indüklediği artışı gözleyemez. Aslında kişi tamamen normalde olduğu gibidir ve kısa süre sonra bir ilacın etkisi altında olduğuna inanmak bile kendisi için zorlaşır.

(...)

Kokainin bu etkisini, açlık, uyku ve yorgunluğun dışarıda bırakıldığı ve kişinin kendini entelektüel çabaya hazırladığı koşulları içeren, düzinelerce kez kendi üzerimde denedim; fiziksel çalışma yapma olanağım olmadı.

(...)

Ortalama doz koka etkisi o kadar yavaş azalarak geçer ki, normal şartlarda, etki süresini kestirmek zordur. Eğer kişi, koka etkisi altındayken, yoğun biçimde çalışır-

sa, üç ila beş saatten sonra, iyi-olma halinin azaldığı görülür ve oluşacak yorgunluğu önlemek için bir doz daha koka alması gerekir. Koka etkisinin, ağır kas aktivitesi gösterilmiyorsa, daha uzun sürdüğü gözlenir. Ortak görüş şudur ki, kokanın indüklediği öfori sonrası bitkinlik veya depresyonun hiç bir türü gözlenmemektedir. Ortalama dozların sonrasında (0.05-0.10 g) koka etkisinin en azından bir kısmının yirmi dört saatten fazla sürdüğünü düşünmeliyim. Kendi durumumda, herhangi bir oranda, koka-in aldıktan bir gün sonra bile durumum, normal halimle kıyaslanabilecek düzeydeydi. Kokanın tüm etkileriyle birlikte düşünüldüğünde iddia edildiği gibi, kalıcı bir kuvvet artışına sebep olabileceğini söylemeliyim.

Daha sonra refere edeceğim çalışmalar ışığında, kokanın uzun süreli, ama aşırıya kaçmayan kullanımının vücut için zararlı olmadığını söylemek olasıdır. Von Anrep, hayvanlara otuz gün boyunca ortalama doz kokain vermiş ve vücut fonksiyonlarında hiçbir bozulma gözlememiştir. Şuna dikkat çekmeliyim ki - kendimde ve

bu konuda yetkin diğ er g zlemcilerde de fark ettiğim üzere - kokainin ilk veya tekrarlanan dozları uyarıcıyı daha fazla kullanmaya zorlayıcı bir istek yaratmamakta, tam tersine, kişi uyarana karşı isteksizce bir kaçınma hali hissetmektedir.

(...)

Koka, alkolden çok daha güçlü ve çok daha az zararlı bir uyarıcıdır ve geniş kullanımının önündeki engel sadece yüksek maliyetidir.

(...)

Mantegazza ve Frankl gibi ben de ağır yemeklerden sonra hissedilen acı veren semptomların - midede basınç ve doluluk hissi, rahatsızlık ve rehavet gibi - kokainin küçük dozlarının (0.025-0.05) yol açtığı geğirmeler ile geçtiğini gözlemledim. Birkaç defa çalışma arkadaşlarımı bu şekilde rahatlattım ve iki kez gastronomik rahatsızlıklardan kaynaklanan mide bulantısının kokainin etkisi ile kısa sürede düzeldiğini ve yerini normal bir yeme isteği ve fiziken iyi-olma hissine

bıraktığını gözlemledim. Ayrıca soda salisilat içine küçük dozlarda kokain karıştırarak mide sorunlarından kurtulmayı öğrendim.

(...)

Bunun gibi, kokanın sindirim zayıflığı ve sinirsel olduğu söylenen mide rahatsızlıklarında da etkili olduğunu söylemeliyim; bu gibi durumlarda sadece semptomlarda hafif bir düzelme değil kalıcı bir iyileşme görülmesi mümkündür.

c) *Kaşekside* (beden zayıflığı) *koka*. Uzun süreli koka kullanımı tavsiye edilir ve iddialar başarı ile denenmiştir – doku dejenerasyonu içeren tüm hastalıklarda; ağır anemi, tüberküloz (phthisis) , uzun süren ateşli hastalıklar vb. ve ayrıca bu hastalıkların iyileşme sürecinde.

(...)

Bir defasında, morfin bağımlılığı olan bir hastanın tedavisinde koka kullanıldığını gözlemledim; bu hasta daha önceki tedavilerde yoksunluk belirtilerinden çok za-

rar görmüştü. Bu tedavideyse durumu daha iyiydi, özellikle, kokanın etkisi altındayken hiç depresyon belirtisi veya mide bulantısı yoktu; yoksunluk belirtileri sadece titreme ve ishaldi. Hasta, yatağa bağlı değildi ve normal hayatına devam edebiliyordu. Tedavinin ilk günlerinde günde 3 dg cocaïnum muriaticum tüketti ve on gün sonra kokaya da ihtiyacı kalmamıştı.

Yani, morfin bağımlılığının koka ile tedavisi, bir bağımlılığın bir başkasıyla basitçe değiştirmesi değildir – morfin bağımlısı kokain bağımlısına (kokero) dönüşmez; koka kullanımı sadece kısa sürelidir. Dahası, morfinin zayıflattığı bünyeyi morfin yoksunluğuna karşı koydurabilenin, kokanın sadece önemsiz yan etkilerle birlikte gelen genel güçlendirici etkisi olduğunu düşünmüyorum. Ben daha ziyade, kokanın morfin üzerinde direkt antagonist (zıt yönlü) bir etkisi olduğunu düşünmekteyim.

(...)

f) *Bir afrodizyak olarak koka.* Aşk tanrıçasını elinde koka yaprakları ile resmeden Güney Amerika yerlilerinin kokanın genital organlar üzerindeki etkilerinden şüpheleri yoktu. Mantegazza kokeroların ileri yaşlara kadar yüksek derecede verimli olduklarını göstermiştir; hatta, tüm bireylerde etkinin aynı olduğunu düşünmese de, verimlilikte restorasyon olduğunu ve kokanın ardından fiziksel zayıflığın kaybolduğunu da göstermiştir.

Marvaud kokanın uyarıcı bir etkisi olduğu görüşünü vurgulayarak desteklemektedir; diğer yazarlar kokayı ara sıra görülen halsizlik ve geçici yorgunluklar için bir çare olarak tavsiye ederler; ve Bentley bu tip bir vakada kokanın iyileştirici etkisi olduğunu göstermiştir.

Kokain verdiğim gönüllülerden üçü, hiç tereddütsüz kokadan kaynaklandığını düşündükleri, aşırı cinsel heyecan bildirdi. Uzun süren hastalığından koka sayesinde kurtulan genç bir yazar, üzerindeki istenmeyen yan etkilerinden ötürü uyarıcıyı kullanmayı kesti.

Kokainin Damardan Uygulanması ²

Şu anda pek çok otorite kokainin damardan uygulanmasını endişe ile karşılasa da, subkütan (derialtı) enjeksiyonların bile – uzun süre ayakta kalmaya bağlı siyatikte başarı ile uyguladığım gibi – zararsız olduğu söylenebilir. İnsanlar için toksik doz çok yüksektir ve ölümcül doz yok gibi görünmektedir.

(...)

Yine de, maddenin fahiş fiyatı, ileriki deneylerin önünde engeldir.

“Koka Üzerine” yayınímda (*Heitler's Centralblatt für die gesammte Therapie*, Temmuz 1884; Merits Perles tarafından 1885'te ayrı olarak basıldı), talebim üze-

² “Koka Üzerine Ekler”, Von Moritz Perles, Viyana 1885.

rine kokain alan meslektaşlarımda çok sık olarak gözle görülen yorgunluk ve açlık vb. durumların yok oluşuna örnekler vermiştim. O zamandan beri, benzer gözlemlerim oldu, bunlardan birinde uzun süredir yaratıcı üretimde bulunamayan bir yazar 0.1 g kokain hidroklorit aldı ve 14 saat aralıksız çalıştı.

(...)

Büyük resimde, kokainin psikiyatrik uygulamalardaki değerinin hâlâ gösterilmesi gerektiği söylenmelidir ve ilaç makul bir fiyata indiğinde ancak kapsamlı bir çalışma yapmak mümkün olacaktır.

(...)

Burada, hızla uygulanan bir morfin yoksunluğu vakasının kokain tedavisine şahit oldum ve gördüm ki, daha önce yoksunluğun en ağır belirtilerini gösteren bu kişi şimdi, kokainin yardımı ile, yataktan çıkmaya ve çalışmaya muktedir olmuştu; geriye yoksunluğunu hatırlatacak titreme, ishal ve zaman zaman

gelen morfin isteği kalmıştı. Günde 0.4 g koka almıştı ve 20 gün sonunda morfin yoksunluğunu yenmişti. Kokain alışkanlığı yerleşmedi; tersine, kokaine karşı artan bir antipati gözden kaçmıyordu. Kokainin etkilerini araştırdığım çalışmalarımın temelinde, bu tip yoksunluk vakaları için 0.03-0.05 g dozuyla subkütan enjeksiyon kokain uygulamasını, dozu yükseltmekten korkmadan, tavsiye etmekte tereddüt etmem.

Aversiyon ³

Kokain bağımlılığı ve yol açtığı bozulmaları içeren tüm raporlar, morfin bağımlılarına göre yazılmıştır, ki bu kişiler zaten bir şeytanın pençesinde irade gücü zayıf, çok hassastır; kendilerine verilecek herhangi bir uyarıcı maddeyi yanlış kullanmaya meyillidirler ve aslına bakacak olursanız yanlış da kullanmışlardır. Kokain bunlar dışında, kendi başına hiç kurban çıkarmamıştır. Morfin bağımlısı olmayan insanlarla uzun süreler boyunca düzenli kokain kullanımı ile ilgili tecrübelerim oldu ve maddeyi kendim de aylarca, morfinizme benzer hiçbir istek ve durum hissetmeden ve maddeyi tekrar tekrar kullanma isteği hissetmeden, kullandım. Tersine, hoşlanmam gerekirken maddeye karşı, kullanımını yavaşlatan bir aversiyon gelişti.

³ “Kokain Uygulamaları Üzerine Katkılar”, Weiner Medizinische Wochenschrift, 28, s. 929-932, Temmuz 1887.

Martha Barnays'e mektup

Charcot beni (Ricchetti ile birlikte) yarın yemekten sonra evine davet etti: "Il y aura du monde." Benim endişe ve merakla karışık memnuniyetimi muhtemelen tahmin ediyorsundur. Papyon ve beyaz eldivenlerle, hatta yeni bir gömlekle, son kalan saçlarımı da güzelce tarayarak hazırlandım. Biraz kokain, dilim açılsın diye aldım. Tabii konuşulanlar ve dedikodular, beni alnımdan öptüğüne kadar varan abartılarla, hemen Viyana ve Hamburg'a yayıldı. (à la Liszt).

Paris, 18 Ocak 1886

Martha Barnays'e mektup

Cumartesi günü Charcot, Ricchetti'ye geldi ve onu Salı akşamı, gitmeden önce evinde akşam yemeğine davet etti. R. (Ricchetti) şaşkınlıkla önce reddetti ve sonra sonunda yemekten sonra gitmek üzere kabul etti. Sonra Charcot bana döndü ve başımı eğerek büyük bir keyifle kabul ettiğim davetini tekrarladı.

(...)

Yolculuk masrafını bölüşerek karşıladık. R., çok gergindi, bense küçük bir doz kokainin yardımı ile sakindim, gerçi onun başarısı belliydi ve ben bir gaf yaparsam diye korkuyordum.

(...)

Bunlar beni tatmin eden kazanımlarımdı (daha doğrusu kokainin kazanımlarıydı).

Paris, 20 Ocak 1886

Martha Barnays'e mektup

Benim küçük kadınımla, aldığım azıcık kokain benim çenemi düşürüyor. Sefil benliğimle ilgili eleştirilerin üzerine yazmaya ve yorum yapmaya devam edeceğim.

(...)

Burada, sana saçma itiraflarda bulunuyorum gerçekten sebepsiz yere, canım sevgilim, sadece beni çok konuşturan bu kokain yüzünden. Ama şimdi yemeğe çıkmalıyım ve sonra giyinip biraz daha yazmalıyım. Yarın sana Charcot'nun evinde olanları tüm gerçekliğiyle anlatacağım. Sen tabii ki herkese benim harika vakit geçirdiğimi söylemelisin, ben de Viyana'ya aynısını yazacağım. Gerçeği yalnız ikimiz bileceğiz.

(...)

Tanrıya şükür ki bitti ve sana hemen şimdi ne kadar haklı olduğumu anlatabilirim. O kadar sıkıcıydı ki neredeyse patlayacaktım; bunun olmasını kokain önledi.

(...)

Yalnızca sonuna doğru, Giles de la Tourette ile, onun tabii ki Almanya ile şiddetli bir savaş beklediğini anlattığı politik bir sohbete giriştik. Ben hemen ne Almanya ne de Avusturya yanlısı olan bir Yahudi olduğumu belirttim.

(...)

Ama lütfen kimseye ne kadar sıkıcı olduğunu anlatma.

Paris, 2 Şubat 1886

Wilhelm Fliess'e mektup

Saygıdeğer arkadaşım ve meslektaşım,

Bugünkü mektubum kuşkusuz iş amaçlı, ama mektubuma sizinle münasebetimizin devam etmesini umduğumu ve üzerimde size düşüncemi dosdoğru anlatabileceğime dair derin bir etkiniz olduğunu söyleyerek başlamalıyım.

Viyana, 24 Ekim 1887

Wilhelm Fliess'e mektup

Dostça mektubunuz ve muhteşem hediyeniz en keyifli anılarımı canlandırdı ve içten içe bu iki yılbaşı hediyeniz gelecekte ikimiz için de canlı ve verimli bir ilişki olabileceğini hissettirdi. Sizi nasıl kazandığımı hâlâ bilmiyorum; beynin anatomisi üzerine bir iki spekülâtif konuşma sizin gibi birinin ilgisini çekmeye yetmez, ama yine de durumdan çok memnunum.

Viyana, 28 Aralık 1887

Wilhelm Fliess'e mektup

Sevgili Wilhelm,

Sana hemen beni çok şaşırtan bir şey hakkında yazmalıyım; yoksa gerçekten nankörlük etmiş olurum. Son birkaç günde, her şey bitmiş olmasına rağmen, inanılmaz derecede iyi hissediyordum - son on aydır iyi şeyler de olmasına rağmen hissetmediğim bir duygu bu. Sana en son sol burun deliğimden uyguladığım kokadan sonra, reaksiyonu hemen başarıya götüren iyi bir sürenin ardından, berbat birkaç gün geçirdiğimi yazmam bana çok yardımcı oldu. Şimdi raporuma devam ediyorum. Ertesi gün de burnumdaki yinelenen şişmeyi önlemek için burundan kokain alımına o kadar devam ettim ki, aslında yapılması gerekir; bu süre boyunca benim tecrübeme göre kalın bir irin tabakası diyebileceğim akıntıyı attım; ve ondan sonra harika hissettim sanki yanlış giden hiçbir şey yokmuş gibi. Hâlâ seyrek

ve ağır olmayan aritmi vardı; dış basınca karşı hassasiyet zayıflamıştı, o ve -o gibi hissediliyordu. Minnetimin tam ifadesini ve operasyonun bu öngörülme- yen gelişmelerde ne payı olduğunun tartışmasını, daha sonra olacakları görene kadar erteliyorum.

Viyana, 24 Ocak 1895

Wilhelm Fliess’a Vaka Geçmişı

Burada olduğun son günde aniden, sağ burun deliğimden, operasyonun olmadığı, yara kabukları çıkardım. Hemen ertesi gününde aynı yerde ve hemen ardından öbür burun deliğimde de, kalın bir irin tabakası ile kan pıhtıları oluşmuştu. O zamandan beri burun akıntısı dinmedi, yalnızca bugün o akıntının yoğunluğu biraz azaldı. Azalan ama sürekli semptomlar: Sabahları yüklü miktarda boşaltmadan düzelmeyen tıkanmış burun, iğrenç bir kafa; arada bazen migren; ve bu arada hiçbiri çok ağır geçmemekte. Bu günlerin ilkinde, nefes darlığı çekmeden merdiven ıkabildiğimi gururla fark ettim; son üç gün ise kalp çevresinde ağrı, ataktik nabız ve yetmezlik vardı.

(...)

Kimseyi rahat ettirmek için tasarlanmamış olsa da, şu bilgiye sahip olmak

memnun edici, çünkü kalbin durumunun burnun durumuna bağlı olduğunu tekrar vurgulamaktadır. Bu bahsettiğimi ikinci bir enfeksiyon olarak görmüyorum; senin de tahmin edebileceğin gibi, (sağ sfenoid kemikte) bir irin birikmesi olduğunu düşünüyorum ve sanki küçük bir Etna gibi patladığını hissediyorum.

Viyana, 4 Mart 1895

Wilhelm Fliess'a

İkimizin de yapacak çok işi varken, böylesine hasta olmamız çok üzücü.

13 Mart 1895

(...)

15 Mart

Dün Bayan K., göğsünde muhtemelen başağrılarından kaynaklanan kramp benzeri ağrılar için yine beni görmeye geldi. Onun durumu için, tuhaf bir tedavi yöntemi geliştirdim: Duyarlı bölgeleri arayıp bulmak, bunlara baskı uygulamak ve titreme nöbetine girmesini sağlayarak onu rahatlatmak. Önceden bu bölgeler supraorbital ve etmoid kemikti (göz ve burun kısmını içeren bölgeler), ama şimdi (göğüs krampları için) sol göğüs duvarında iki bölge, benimkiyle tamamen aynı. Yanlarından bir bölgeye bastırıldığında, bunu tüm kolunda ve parmaklarında hissettiğini söy-

luyor. Bu ağrılar, bende olduğu gibi, birdenbire gelişmiyor.

(...)

Mart 20

Ne kadar kötü olduğuma dair itiraflarım, mektubu postaya vermemle bölündü. Şimdi sana şunu belirtebilirim ki, dünden önceki günden beri aniden çok iyi hissetmeye başladım - senin burada olduğun zamanlarda olduğum gibi- irin birikmesi ise birkaç gün önce durdu.

Zavallı Eckstein ise bu kadar iyi değil. Gecikmemin ikinci sebebi de buydu. İkinci operasyondan on gün sonra, normal bir süre sonunda, bilinmez bir sebepten, aniden ağrıları ve ödemleri yineleni. Ertesi gün, kanaması başladı, hemen pansuman yaptı. Aynı günün öğlesinde muayene için pansumanı açtıklarında kanama tekrar başladı, neredeyse ölüyordu.

Wilhelm Fliess'e

Kendimdeki rahatsızlıklara bakarak, senin burnun bu rahatsızlıkta büyük, kalbinse ufak bir payı olduğu fikrinde haklı olmaya devam etmeni umuyorum. Sadece çok katı bir nabız ve yetmezlikle ilgili görüşte benim zıt fikirde olduğumu yanlış anlayabilir.

(...)

Bugün yazabiliyorum, çünkü daha fazla umudum var; ümitsizlik girdabından kendimi kokain uygulaması ile kurtardım. Şimdilik mümkün görünmesede, bir-iki günlüğüne koterizasyon ve galvanizleme için gelmeyeceğimi garanti edemem.

Viyana, 20 Nisan 1895

Wilhelm Fliess'e

Sevgili büyücü,

(...)

Başıma garip ama rahatsız edici olmayan bir şey geldi. En son korkunç atağa kokain ile gözle görülür bir son verdim, ondan beri herşey iyiydi ve bir hayli irin boşaltmıştım. Belli ki hâlâ sol sfenoidal kemikte epinemam var, ki bu beni doğal olarak çok mutlu ediyor. Onun da (Emma E.), senin ve benim işkencecimiz, iyi olduğunu biliyorum.

Viyana, 26 Nisan 1895

Wilhelm Fliess'e

Son kokain alımından beri, üç durum sürekli çakışıyor: (1) iyi hissetmek, (2) irin boşaltma; (3) çok iyi hissetmek

Viyana'dan, 27 Nisan 1895

Wilhelm Fliess'e

Şimdi, burunla ilgili fikirlerime gelirsek. Yüksek miktarda irin boşalırken, muhteşem bir hissiyata sahiptim; şimdi akıntı neredeyse tümüyle kurudu ve hâlâ çok iyi hissediyorum. Fikrim şu: Semptomların sebebi ne tıkanıklık ne de irin akıntısı.

Viyana, 25 Mayıs 1895

Wilhelm Fliess'a

Kibarlığın, seni sevme sebeplerimden biri.

(...)

İkinci faza geçtiğimi hissediyorum. Çok fazla kokaine ihtiyacım var.

Viyana, 12 Haziran 1895

Wilhelm Fliess'e

Burunlarımızın izin verdiği nce  eyreklikleri b l   p, birlikte yaşayıp y r y  lere çıkabiliriz.

Viyana, 16 Ağustos 1895

Wilhelm Fliess'e

Nadiren hatalı olduğum sonucuna çoktan ulaştıım, bu yüzden senden gelecek haberlere ihtiyaım var, sessizliğin baş ağrısı yapıyor. Yine daha rahat hissetmeye başladım, uzun süre sonunda, sanki senin bilimsel bir yazını elimde tutuyormuş gibi. şimdiye kadar çok fazla bakamadım, korkuyorum; bu kadar dürüst ve incelikli bir ürüne saygı duymak, benim teorik fantezilerimi suya düşürebilir.

Bugün, senin için birşeyler hazırladım - birkaç borç, sana da teşekkür borçluyum, özenli çalışmaya dair vaka geçmişin ve benim iki not defterim. Notların, “Burun ve Kadın Cinselliği” üzerinde kapsamlı birşeyler yazılabileceği düşüncemi pekiştirdi.

Viyana’dan 8 Ekim 1895

Wilhelm Fliess'e

Yazışmalarım delice, değil mi? İki haftadır, yazma ateşiyle yanıyordum, bir sırrı keşfettiğime inanıyordum, ama şimdi biliyorum ki yanılmışım, yine bütün iş düştü.

Viyana, 15 Ekim 1895

Wilhelm Fliess'e

Üç gündür süren migren dışında her şey iyi. Bu pişmanlık dışında bu mektup bilime adanmıştır. Senin histerisaplantılı nevroz konusundaki fikrinden korkunç derecede memnundum tabii ki. Şimdi şunu dinle. Geçen hafta üretken bir gecede, hani ağrının mental çalışmalarım için optimum şartları bir araya getirdiği zaman olur ya, nevrozun detaylarından bilincin belirleyicilerine kadar birden örtüler kalktı, bariyerler açıldı ve herşey transparan bir hal aldı. Her şey önüme döküldü, çarklar oturdu, sanki şimdi makina çalışıyor gibiydi. N'li üç sistem; Qn bağımsız ve bağlı durumlar; birincil ve ikincil süreçler, sinir sisteminin ana eğilimi ve ödün verme eğilimi; dikkat ve savunmanın iki kuralı; nitelik, gerçeklik ve düşüncenin karakteristikleri; psikoseksüel grubun durumu; baskının seksüel belirleyicisi; ve son olarak, bilinci, algının bir fonksiyonu olarak, belirleyen faktörler - tüm bunlar o zaman doğruydı ve hâlâ da

öyle! Doğal olarak memnuniyetimi zorlukla zapt edebiliyorum.

Viyana, 20 Ekim 1895

Wilhelm Fliess'e

Ölesiye yorgun olsam da, ay sonu gelmeden sana yazmak zorunda hissediyorum. İlk olarak, baş ağrılarının bir ölçütü olarak gördüğüm bilimsel raporların hakkında.

İlk izlenim: Benden daha büyük bir hayalcinin var olduğu ve bu kişinin tabii ki yalnızca arkadaşım Wilhelm olabileceği. Sonuç: Sayfaları kaybolmamaları için sana geri göndermek niyetindeyim. Aynı zamanda, yazdıklarını mantıklı buldum ve kendi kendime bunların yalnızca senin gibi her alanda uzman bir kişiden çıkabileceğini düşündüm. Sadece bir göz gezdirirken bile etkilendim. Sanırım seni alkışlamak için doğmuşum.

Viyana, 31 Ekim 1895

Wilhelm Fliess'e

Gerçekten şaşırtıcı derecede, en baştan beri hiç hissetmediğim kadar iyi hissediyorum. Dahası artık hiç akıntı kalmadı, sadece biraz mukus salgısı var. Bu arada, senin küçük operasyonların başarisından hiç şüphem yoktu, yani iyi olmam onların eseri.

Viyana, 29 Kasım 1895

Sigmund Freud ve Kokain: Bir Aşk Hikâyesi mi?

JENNIE BURD

Sigmund Freud'un kokain kullanımı eski bir haber. Freud, kendine mektuplar, akademik yayınlar ve otobiyografik pek çok materyal oluşturdu. 1995'te Kongre Kütüphanesi Okuma Odası'nda, iş arkadaşının yayınlarının arasında, zarf içinde bir parça kokain bıraktığı bile bulundu. Freud, kokain kullanımını anlatmaktan çekinmiyordu, çünkü o zamanlarda doktorlar bu maddenin ters etkilerini bilmiyorlardı ve o zamanlar kimyasalları kendi üzerlerinde denemek doktorlar için olağan bir durumdu. Freud'un kokain kullandığına dair kanıtlar gün gibi aşikarken (özellikle de büyümüş gözbebeklerinden), uzmanlar Freud'un kokain yılları ile ilgili bazı konularda, kullanımının miktarı ve Rüya-ların Yorumu başta olmak üzere, işleri üzerinde ne kadar etkili olduğu gibi, hâlâ ortak bir kanıya varamamışlardır.

1884'te Freud genç bir araştırmacı iken, kokain mucize ilaç olarak ünlenmekteydi. Koka, kokainin üretildiği bitki, Güney Amerika'da 10.000 yıldır ekilmekteydi. Yerliler, bitkinin yapraklarını enerji versin ve açlığı yatıştırın diye çiğnerlerdi. İspanyolların işgalinden sonra, Avrupalılar yerli işçilere koka satarak para kazanıyorlardı. Koka onların daha uzun süre çalışmalarını sağlıyordu ve daha fazla koka almak için geri dönüyorlardı. Koka yaprakları, bir sebepten ötürü, iyi yayılmadı, böylece madde 1860'lara kadar Avrupa Tıp dünyasındaki kötü ününü edinmedi. 1884'e gelindiğinde, kokain eczanelerde bulunabiliyordu ve bazı doktorlar tıbbi ve askeri uygulama alanlarını araştırıyorlardı. Ama "Kokain: Yasadışı Bir Biyografi" kitabının yazarı Dominic Streatfeild'e göre, "kokainin rekreasyonel bir ilaç olarak çıkışından sorumlu tutulacak biri varsa, o Freud'du."

1884'te Freud, Viyana Üniversitesi'nde araştırmacı öğrenciydi. İki ufak başarıya imza atmıştı; sinir doku boyaması ile ilgili bir metot geliştirmişti ve yılanbalığı testislerinin nerede bulunduklarına dair bir

teori yayımlamıştı. Bu girişimler Freud'a istediği ünü kazandırmamıştı ve paraya ihtiyacı vardı. Ünlü ve zengin bir aileye mensup nişanlısı Martha Barnays ile evlenebilmek ve bir ev kurmak istiyordu. Freud, kokaini, Parke, Davis denen bir ilaç firmasının sponsoru olduğu "tıbbi bir yayın" olan *Therapeutic Gazette*'den duymuştu. *Therapeutic Gazette*, kokaini her şeye iyi gelen mucize ilaç olarak lanse ediyordu ve kokainin morfin bağımlılığının etkin çözümü olduğuna dair sinsi bir söylenti başlatmıştı. Parke Davis, Freud'a ilacın desteklenmesi için 24 dolar tutarında ödemede bulundu.

1884, 24 Nisan haftasında Freud ilk madde örneğini, Viyana'da Angel's Pharmacy ilaç şirketinden teslim almıştı. Maddeyi ilk olarak kendi üzerinde denedi ve şaşırtıcı olmayan bir şekilde, harika olduğunu düşündü. Paylaşamayacağı kadar harikaydı. Takip eden yıllar boyunca Freud, kokaini meslektaşlarına, arkadaşlarına ve hatta babasına vermişti. Martha'ya da bir örnek göndermişti, mektuba "onu güçlendireceğini ve yanaklarını al al yapacağını" yazmıştı. Martha'ya mektuplarında Freud, kokainin kendisini daha konuşkan

yaptığını ve saatlerce yazmaya yönelttiğini söylüyordu. Freud daha sonraları, konuşma terapileriyle ünlendi.

Aynı yıl içinde, Freud koka için “bir metkiye olarak”, “Koka Üzerine” çalışmasını yayımladı. Çalışmada “en harika deneyim” gibi betimlemeler kullandı ve kokaının “ neşe ve kalıcı bir öfori” oluşturduğunu, “açlığı, uyku ve yorgunluğu devre dışı bırakarak entelektüel çalışmayı güçlendirdiğini” yazdı. “Sihirli ilacın” melankoli, mide problemleri, yorgunluk ve bağımlılık için uygulanabilir bir tedavi olduğunu öne sürdü.

Freud ayrıca maddeyi, alkol ve morfin gibi potansiyel karşılaştırılabilecek maddelere karşı savundu. Okuyucuyu, “uzun ama az kullanıldığında, zararlı olmadığını” inandırdı ve “ortak kanı şudur ki, kokanın oluşturduğu öforinin ardından hiçbir depresif durum görülmez” diye yazıyordu. Kokaini, morfin bağımlılığının çözümü olarak öneriyor ve şöyle diyordu: “Yani, morfin bağımlılığının koka ile tedavisi, bir bağımlılığın bir başkasıyla basitçe değiştirmesi değildir - morfin bağımlısı kokain bağımlısına dönüşmez; koka kullanımı sadece kısa sürelidir. Da-

hası, morfinin zayıflattığı bünyeyi morfin yoksunluğuna karşı koydurabilenin, kokanın sadece önemsiz yan etkilerle birlikte gelen genel güçlendirici etkisi olduğunu düşünmüyorum.. Ben daha ziyade, kokanın morfin üzerinde direkt antagonist (zıt yönlü) bir etkisi olduğunu düşünmekteyim.

Freud, morfin bağımlılığı tedavisi ile ilgilenmek için kişisel sebeplere sahipti. Arkadaşı Ernst Fleischl-Marxow, laboratuvar asistanı ve Avusturya Yahudisi olan çalışma arkadaşı, sağ parmağındaki kalıcı incinme ve ağrıyı tedavi etmek için morfin bağımlısı olmuştu. Freud, Fleischl-Marxow'a, arkadaşlarının evinde bir gece boyunca acıyı dindirmeye çalıştıkları bir akşamın ertesinde kokain vermişti. Başta, tedavi işe yaramış görünüyordu. Yirmi gün kokain kullanımından sonra Freud, Fleischl-Marxow'un tedavi olduğuna ve "kokain alışkanlığı gelişmediğine" inanmıştı. Freud, kokaini bağımlılık tedavisi için savunmaya devam etti.

Yaklaşık bir yıl sonra, Freud Fleischl-Marxow'un kokaine ayda 6000 mark har-

cadığını, bayılmalar ve titremeler yaşadığını ve derisinin altında böcekler ve yılanlar dolaştığını hissettiğini öğrendi. Fleischl-Marxow 1891'de öldü, ama Freud, kokainin sadece enjekte edildiğinde bağımlılık yapıcı olduğunu söylediği halde, en az bir beş yıl daha kokain kullanmaya devam etti.

Fleischl-Marxow, Freud'un paylaştığı tek meslektaş değildi. Carl Koller adında bir oftalmoloji stajyerine de maddeyi vermişti. Koller, kendine gelen örnekten bir kısmını ayırarak Kongre Kütüphanesi'nde bırakan kişiydi. Ve Koller, kokain deneylerinin sonuçları kadar ünlenmiş biriydi. "Koka Üzerine" yayınından sonra Freud, yazı Martha ile beraber geçirmek üzere Wandsbek'e gitti. Freud uzaktayken, kokainin diş etleri ve ağızdaki uyuşturucu etkisinin hastanın gözlerine uygulandığında da geçerli olabileceği Koller'in aklına geldi. Koller, tehlikeli ve hasta uyanırken yapılmak zorunda olduğu için çok zor olan göz cerrahisinde kullanılmak üzere anestetik arıyordu. Carl Koller böylece ilk lokal anestetiği keşfeden kişi oldu.

Freud, fırsatı kaçırdığına pişmandı, ama yine de kendisine ün sağlayacak ve Martha ile evlenmesine yetecek para kazandıracak bir proje aramaya devam etti. 1887'den 1904'e kadar Alman otolarinkolog (kulak-burun-boğaz uzmanı) olan Wilhelm Fliess ile yazışmaları devam etti, o da kokainin terapötik kullanımı olabileceğine inanıyordu. Fliess, burnun insan vücudunun mikroyansıması olduğuna ikna olmuştu, yani her hastalık, histeri ve depresyon da dahil olmak üzere, burun üzerindeki yansımaları üzerinden tedavi edilebilirdi. Fliess buna nazal refleks nevrozu adını vermişti ve bulgularını, bir eleştirmenin "tıp veya doğa bilimleri ile hiç ilgisi olmadığı" ve "okuyucuya yazarın kendiyile dalga geçtiği izlenimini verdiği" şeklinde nitelendirdiği "Burun ve Kadın Cinsel Organlarının İlişkisi" nde yayınladı.

Freud aynı fikirde değildi. Depresyon, migren ve anjini vardı; ve Fliess'in önerisiyle burnunun içine kokain yerleştirmişti. Burun, mukus zardır, yani burundan kokain alımı, emilimini maksimize eder, çok daha iyi kafa yapar. Bunun yanında, Freud'un sigarayı bırakması da iyi olmuş-

tur. Zamanla, bir sebepten, kokain Fliess ve Freud'un burunlarını mahvetmişti. Çözüm? Daha fazla kokain. Bu da çalışmayınca, Freud ve Fliess birbirlerinin burunlarında cerrahi operasyonlar yapmaya başlamışlardı.

Freud'un burun deneyleri, kesinlikle Rüyaların Yorumu yapıtını iyiden çok kötü yönde etkilemişti. "Emma" adını verdikleri bir histeri hastası üzerinde Freud ve Fliess'in uyguladığı berbat bir burun ameliyatından sonra, Freud, histeriyi burunsal bir problemdense psikolojik bir problem olarak değerlendirmeye karar verdi.

Bazıları kokain teorisine kanıt olarak Freud'un 1895te gördüğü bir rüyayı gösterirler. Freud, rüyayı kendi dileklerin yerine gelmesi ile ilgili teorisini anlatmak için kullanır. Rüyada, Freud, Irma olarak anılan bir başka histeri hastası ile bir partide konuşmaktadır. Kızın Freud'un verdiği Trimetilamin adlı kimyasal enjeksiyonundan kaynaklanan bir enfeksiyonu vardır. Trimetilamin, kokain koka yapraklarından elde edilirken yoğun bir koku verir. Ayrıca, "bozunan meni kokusundan sorumlu" kimyasaldır. Irma'nın enjeksi-

yonu, sulu bir psikoanalitik dedikodudur, ama rüyanın kokainle ve meni ile ilişkisi incedir.

Freud'un kokain kullanımı, psikanalizin doğuşunda ne kadar etkilidir; afyon kullanması Colridge'in yazımını ne kadar etkilenmiştir ya da herhangi birinin çevreyle olan ilişkisi işini ne kadar etkiler; aynı nedenden ötürü bunları hiçbir zaman bilemeyeceğiz. Diğer yandan, Freud parlak bir doktor ve yorulmaz bir araştırmacıydı. Yetenekli ve hırslı bir adamdı ve tıp alanında kalıcı bir katkı yapmak için tarihte doğru yerde ve doğru zamanda bulundu. Öte yandan, on iki yıl boyunca kullandığı kokain, nasıl olur da fikirlerine yansımamış olabilir? Freud'un beyaz bir bayan ile basılmasındansa, yaptığı işlere odaklanmak daha iyidir ama, hiç kimsenin işinin de hatasız olmadığını hatırd tutmak gerekir. Sonuç olarak, Freud'un halka sevdirmeye çalıştığı, nazal refleks nevrozu, Freud'un öne sürdüğü ilk garip teori değildi.

SIGMUND FREUD: RUH VE HAZ

Kimi anladı onu, çoğu anlamadı. Kimisi bir şarlatan, kimisi dahi olarak gördü. Uyguladığı tedavilerle bilimsellikten uzak olduğu düşünöldü. Yaşadığı dönem itibariyle tabuların ardına gizlenen ve onu terbiyesiz, ahlaksız, dinsiz olarak görenlerin çoğu gizli gizli kitaplarını okuyordu. Kitapları peynir ekmek gibi satılıyor, kapalı kapılar ardında okunuyordu. Yaratıcı zekâsı onu insanları kandırmaktan uzak tabularını yıkmaya yönelikti. Yaptığı araştırmalar ve deneylerle bunu destekliyordu.

1930 yılının başlarında Naziler Almanya'da yönetimi ele geçirince yakılacak kitaplar arasında en önce Freud'un kitapları vardı.

